

PEŠAČENJE I BICIKLIZAM

TURISTIČKA
ORGANIZACIJA
SRBIJE

AKTIVAN ODMOR U SRBIJI

www.srbija.travel

Aktivan odmor u Srbiji

PEŠAČENJE I BICIKLIZAM

Podarite sebi susret sa prirodom i zakoračite novim krajolicima. Umesto preko skućenog ekrana, neka se vaš pogled kreće širokim horizontom, neka upija živu igru svetlosti koja se razliva po krajoliku. Omogućite sebi susret sa svežim iskustvima i izazovima.

Smeštena na mestu susreta velike ravnice i šumovitih planina, Srbija poziva u otkrivanje: od divljih ritskih šuma na Dunavu do pitome ravnice široke kao more, od uzbudljivih kanjona do lekovitih banja i izvora, od mekih pobrđa do vrhova šibanih vetrom, od zahuktalosti urbanih centara do tišine dalekih planinskih sela.

Pratite svoj unutarnji ritam i udahnite onoliko prirode i kulturnih sadržaja koliko želite i možete, pa ipak, ostaće još delova Srbije za istraživanje. Bez žurbe, sasvim mirno, zagledajte se u plavetnilo i zlato srednjovekonih fresaka. Budite oči u oči sa ribolikim, tajanstvenim statutama Lepenskog vira. Iznenadite se bogatom, slojevitom istorijom Srbije.

Susretnite se sa ljudima. Spontani susreti na putovanju su pravi začim života, a tradicionalna gostoljubivost je divna i kada je primite i kada je pružite. Dobrodošli!

Sadržaj

Uvod	1
● Eurovelo biciklističke rute	2
EUROVELO6	2
EUROVELO 13 Iron Curtain Trail	4
● Beograd i okolina	6
● Vojvodina	8
Panonske staze	8
Fruška Gora	10
● Zapadna i centralna Srbija	12
Valjevske planine	12
Rajac	14
Tara	16
Zlatibor	20
Uvac	22
Ovčarsko-kablarska klisura i Dragačevo	24
Kopaonik	28
● Istočna i jugoistočna Srbija	30
Radan planina	30
Istočna Srbija	32
Đerdap	34
Srbija - karta pešačkih i biciklističkih staza ...	36
Korisne informacije	38

EUROVELO 6

Ova međunarodna biciklistička ruta spaja Atlantski okean i Crno more, a kroz Srbiju prolazi prateći **Dunav**. Na granici Mađarske, Hrvatske i Srbije široki se Dunav razlio u nepreglednu mrežu rukavaca i kanala. Ritske plavne šume Rezervata biosfere **Bačko Podunavlje**, koji je na listi zaštićenih prirodnih područja UNESCO-a, dom su bogatom životinjskom i biljnom svetu koji poziva da ga upoznamo. Ruta dalje nastavlja preko nepreglednih uzoranih panonskih polja, prateći levu obalu Dunava, pokraj zatalasanih fruškogorskih

vinograda, i stiže u **Novi Sad**, koji će 2021. godine biti evropska prestonica kulture. Iz jednog urbanog centra dolazi se u sledeći – **Beograd**, dinamičan glavni grad Srbije. Na poslednjem delu rute priroda i istorija zajedno ostavljaju upečatljiv utisak: prolazeći kroz **Nacionalni park u Đerdapskoj klisuri**, najvećoj i najdužoj klisuri u Evropi, možete videti istorijske atrakcije – Muzej Lepenski vir, Trajanovu tablu i Golubačku tvrđavu.

Golubačka tvrđava

Muzej Lepenski Vir

EUROVELO 6

Putanja: Bački breg-Apatin-Bačka Palanka-
Novi Sad-Beograd-Veliko Gradište-Donji
Milanovac-Negotin

Dužina: 665 km sa obilascima 1040 km

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Podloga: zemljani put, asfalt, makadam
Nema tehnički zahtevnih deonica.

Napomena: ruta na svojoj trasi koristi
i javne saobraćajnice, potrebno je biti
oprezan.

Beograd

Atrakcije: Vožnja ovom rutom pružiće vam priliku da se upoznate s prirodnim različitostima u Srbiji: **Rezervatom biosfere Bačko Podunavlje**, **nacionalnim parkovima Fruškom gorom i Đerdapom**. Vozićete kroz urbane centre **Novi Sad** i **Beograd** i upoznati se sa istorijom kroz posetu **Lepenskom Viru** ili nekoj od **tvrđava na Dunavu**.

Novi Sad

Eurovelo biciklističke rute

EUROVELO 13

Iron Curtain Trail

Eurovelo 13 je međunarodna biciklistička ruta koja prolazi duž zamišljene granice između nekadašnjih socijalističkih i zapadnih zemalja. U odnosu na druge zemlje „iza gvozdene zavese“ Srbija je, kao deo Jugoslavije, imala specifičan položaj. Kroz Srbiju, trasa Eurovelo 13 prolazi kroz raznovrsne krajolike: počinje u **ravničarskim panonskim krajevima** a zatim se kroz brdovite predele i zadivljujuću **Đerdapsku klisuru**, koja nudi veliki broj upečatljivih vidikovaca, penje u prelepe planine.

Ova ruta spaja multikulturalan sever Panonije, gradove **Suboticu** i **Kikindu** – sa zanimljivom arhitekturom i značajnim festivalima posvećenim pozorištu, sovama utinama i keramici, s tajanstvenim Istokom Srbije – pitoresknom varošicom **Knjaževac** i temperamentnim **Nišem**, živim i gostoljubivim urbanim centrom Juga.

Nacionalni park »Đerdap«

Stara planina, Midžor

EUROVELO 13 IRON CURTAIN TRAIL

Putanja: Kikinda-Vršac-Bela Crkva-Kladovo-Knjaževac-Dimitrovgrad

Dužina: 700 km

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Podloga: zemljani putevi i asfalt
Nema tehnički zahtevnih deonica

Napomena: ruta na svojoj trasi koristi i javne saobraćajnice, potrebno je biti oprezan.

Atraksije:

Upoznaćete se s delovima Srbije koji su manje poznati, ali će vam pružiti priliku da osetite i uživete u njihovom gostopimstvu. **Subotica** – grad secesije, **Kikinda** – grad keramike i **sova**, **Bela Crkva** sa svojim jezerima, **Đerdapska klisura** sa Golubačkom tvrđavom i praiistorijskim arheološkim nalazištem Lepenski Vir, preko **Stara planina** s najvišim vrhom Srbije Midžorom, varošice **Knjaževac** i **Piroć**.

Jezero, Bela Crkva

Subotica

Piroć

Niška tvrđava

Stara planina

BEOGRAD i okolina

Malo je gradova na svetu u kojima je moguće promatrati hod dugih milenijuma: od praistorijske Vinčanske kulture do keltskog Singidunuma, od pograničnog utvrđenja Rimske imperije do vizantijskog i ugarskog grada, od srpske srednjovekovne prestonice do razvijene trgovačke čaršije Osmanskog carstva, od ustanaka i oslobođenja do velikih bitaka novijeg doba – sve je to Beograd! Na **ušću Save u Dunav**, na granici Istoka i Zapada, srpska prestonica ima mnoštvo istorijskih slojeva i krije milion neverovatnih priča. Savremeni Beograd nudi najrazličitije sadržaje: zavidan gastronomski izbor u tradicionalnim i savremenim

restoranima, živopisne gradske pijace, uzbudljiv noćni život, odlične filmske i muzičke festivale, velike mogućnosti za sportske i rekreativne aktivnosti. Kada ste u Beogradu, obavezno posetite i: **Beogradsku tvrđavu, Hram Svetog Save, Muzej savremene umetnosti, Muzej Nikole Tesle, Dvorski kompleks...**

Turistička organizacija Beograda
www.tob.co.rs

Turistička organizacija Arandjelovca
www.bukovickabanja.rs

KOŠUTNJAK

Dužina: 5 km
Vreme obilaska: 1 h
Težina staze: laka
Uređenost: delimično označena
Ukupan uspon: -
Ukupan spust: 120 m
Visina početne tačke: 200 mnv
Visina krajnje tačke: 80 mnv
Podloga: zemljani put, asfalt

Atrakcije:
Ova ruta će vas provesti kroz jedan od najlepših beogradskih parkova, nekada kraljevsko lovište, Košutnjak, i izvešće vas na neke od neverovatnih vidikovaca odakle će vam pući pogled na Avalu ili preko Ade Ciganlije ka Novom Beogradu.

Spomenik neznanom junaku, Avala

AVALA

Dužina: 6,5 km
Vreme obilaska: 2,5 h
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 300 m
Visina početne tačke: 240 mnv
Visina krajnje tačke: 260 mnv
Podloga: zemljani put, asfalt

Atrakcije:
Šetnja stazama Avale će vas provesti kroz prelepe šume, pored Spomenika neznanom junaku sagrađenom u čast vojnika poginulih u Prvom svetskom ratu, ka TV tornju s čijeg vidikovca možete videti sve četiri strane Srbije. Na Avali postoje i dva planinarska doma u kojima se možete okrepiti pre nastavka pešačenja.

BUKULJA

Dužina: 4 km
Vreme obilaska: 1 h
Vrsta staze: kružna
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 500 m
Visina početne tačke: 270 mnv
Visina krajnje tačke: 696 mnv
Podloga: zemljani put, asfalt

Bukulja

Atrakcije:
Ruta počinje u centru Arandjelovca kod akva parka i vodi vas pored Narodnog muzeja i crkve, pored vila odakle počinje staza koja se penje ka vrhu planine Bukulja i osmatračnice visine 19 m, s koje se pruža veličanstven pogled na Šumadiju. Ukoliko želite, moguće je spustiti se i stazom sa zapadne strane do Garaškog jezera.

PANONSKE STAZE

Srem, Banat i Bačka – tri srca junačka, kako pesma kaže, geografski su regioni koji čine Vojvodinu. Na severu Bačke je **Subotica**, okružena plodnim poljima crnice i peščarom, ali takvom da voće i vinova loza u njoj uspevaju! Ovaj grad ima bogato kulturno nasleđe i mesto je susreta kultura. Subotica je prepoznatljiva i po arhitekturi secesije. U Sremu, nad **Dunavom i Tisom**, hiljadama godina zagledan u širok horizont, nalazi se Slankamen. Ime je dobio po izvoru lekovite vode. Na samom istoku Banata je najviša tačka Vojvodine, **Gudurički vrh**, i pod njim – grad **Vršac**.

S obronaka Vršačkih planina moguće je čak i poleteti, jer postoji uzletišta za paraglajdere. S ovih visina mogu se promatrati – polja, vinogradi, šume – ali ravnice nikada nije moguće videti svu. Nije ona samo ravna, u njoj je mnogo boja i nijansi, koje se najbolje ogledaju u ukusima finih vina i slasnih jela.

Turistička organizacija Vojvodine
www.vojvodinaonline.com

Subotička peščara

SUBOTIČKA PEŠČARA

Dužina: 29 km
Vreme obilaska: 7h
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 25 m
Ukupan spust: 25 m
Visina početne tačke: 110 mnv
Visina krajnje tačke: 130 mnv
Vrsta podloge: zemljani i livadski putevi

Atrakcije:

Šetnja ovim predelima provešće vas kroz svojevrsan muzej peščarske vegetacije koja svedoči o biljnom pokrivaču Panonske nizije. Među prirodnim retkostima je biljka šafranjika, čije je jedino nalazište u Srbiji baš na ovom mestu. Subotička peščara je i jedno od područja za posmatranje ptica u Srbiji.

STARI SLANKAMEN

Dužina: 8 km
Vreme obilaska: 2h
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 200 m
Ukupan spust: 140 m
Visina početne tačke: 70 mnv
Visina krajnje tačke: 100 mnv
Podloga: zemljani put, makadam

Atrakcije:

Staze oko Starog Slankamena, podeļjene su na 2 manje celine. Pružaju vam fascinantno pogled na Dunav i daju vam priliku da obidete ostatke rimske tvrđave Acuminicum, spomenik Slankamenačkoj bici, a sve to okruženo voćnjacima i vinogradima. Usput možete posetiti i neku od lokalnih vinarija.

GUDURIČKI VRH

Dužina: 8 km
Vreme obilaska: 6 h
Težina staze: zahtevna
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 815 m
Ukupan spust: 415 m
Visina početne tačke: 280 mnv
Visina krajnje tačke: 641 mnv
Podloga: zemljani put

Atrakcije:

Vršanske planine, nekada ostrvo u Panonskom moru, uzdižu se iznad grada Vršca. Uspon na najviši vrh masiva provešće vas kroz listopadne i četinarske šume, pokraj vidikovaca s pogledom na vinograde, do vrha odakle se pogled može pružiti preko ravnice čak do Fruške gore.

Vršanske planine

FRUŠKA GORA

Duboka je tišina šuma, bogata je manastirska tišina, tiho je i ređe vinje. Sve to i još mnogo toga može se osluškiati na Fruškoj gori. Ovo šumovito ostrvo usred Vojvodine, nad Dunavom, spaja blagorodni mir prirode i povučeni manastirski život s plodnošću i slašću vinogorja i voćnjaka. **Hrastove, grabove i lipine** šume ispresecane su mekim stazama koje izlaze na neočekivane vidikovce s kojih je moguće pustiti pogled daleko u beskraj ravnica i čarskog horizonta. Preko 700 vrsta lekovitog bilja raste na ovoj planini koja je čuvena po kvalitetnom medu. Od XV do XVIII veka na obroncima Fruške gore podignuto je čak **16 pravoslavnih manastira**, koji su imali izuzetno važnu duhovnu i obrazovnu ulogu u životu Srbije.

Veliki broj kvalitetnih vinarija nalazi se u ovoj oblasti, a kao prepoznatljivi lokalni ukusi izdvajaju se dezertna **vina bermet i au-sbruh** koja se divno slažu uz raznovrsne kuglofe. U neposrednoj blizini izolovanog mira ovog **Nacionalnog parka** cvetaju žive gradske sredine – **Novi Sad, Sremski Karlovci i Sremska Mitrovica** – s bogatom kulturnom ponudom.

Turistička organizacija Sremski Karlovci
www.karlovci.org.rs

Turistička organizacija opštine Irig
www.turorigirig.org.rs

STRAŽILOVO - MANASTIR GRGETEG

Putanja: izletišta Stražilovo-spomenik Branku Radičeviću-grebenski put-manastir Grgeteg

Dužina: 8 km

Vreme obilaska: 2 h

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 285 m

Ukupan spust: 206 m

Visina početne tačke: 321 mnv

Visina krajnje tačke: 274 mnv

Podloga: zemljani put, asfalt

Atrakcije:

Ruta počinje od izletišta Stražilovo, kod Sremskih Karlovaca, odakle se put u cik-cak penje do groba srpskog pesnika Branka Radičevića, i nastavlja ka asfaltnom putu koji ide preko grebena planine. Nakon kratke deonice na asfaltu, ruta se spušta dobrim šumskim putem ka manastiru Grgeteg, iz druge polovine 15. veka.

Manastir Grgeteg

Manastir Novo Hopovo

MANASTIR HOPOVO

Putanja: manastir Novo Hopovo-spomenik Sloboda-manastir Staro Hopovo

Dužina: 15 km

Vreme obilaska: 4h

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 368 m

Ukupan spust: 368 m

Podloga: zemljani put, asfalt

Atrakcije:

Ruta se od manastira Novo Hopovo iz 15. veka, spušta kroz šumu, prati greben planine i nastavlja pored spomenika Sloboda, posvećenog borcima palim za slobodu tokom Drugog svetskog rata. Nakon spomenika, prvo šumom, a kasnije kroz voćnjake i vinograde, ruta nastavlja pored manastira Novo Hopovo do manastira Staro Hopovo iz druge polovine 15. veka.

Spomenik Branku Radičeviću

VRDNIK

Putanja: Vrdnik-Stara kolonija-Zmajevac

Dužina: 9 km, opciono odlazak do Nove kolonije 17 km.

Uređenost: označena

Težina staze: laka, opciono preko Nove kolonije srednja teška

Ukupan uspon: 250 m, opcija preko Nove kolonije 420 m.

Visina početne tačke: 272 mnv

Visina krajnje tačke: 210 mnv

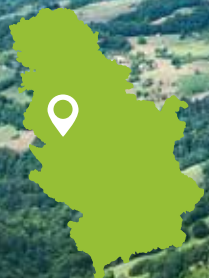
Podloga: zemljani put

Manastir Vrdnik

Atrakcije:

Ruta počinje kod starog rudarskog naselja Stara Kolonija, nastavlja se šumskim putem do grebena Fruške gore. Odatle se nastavlja asfaltnim putem ka izletištu Zmajevac. Povratak je moguć istim putem, a može se nastaviti dalje istim smerom do starog hotela, pa onda ka jugu prateći šumski greben do nekadašnjeg rudarskog naselja Nova Kolonija.

VALJEVSKE PLANINE

Zatalasan i šumovit, valjevski kraj prošaran je šljivicama i malinjacima. Kao kičma kroz njega krivuda – bistri Gradac. Među brdima u okolini Valjeva smestili su se manastiri Pustinja, Čelije, Lelić. Urbano jezgro grada Valjeva – živopisna stara čaršija Tešnar, sa zanatlijskim radnjama, poslastičarnicama i kafanama. Obavezno treba posetiti i Narodni muzej i Modernu galeriju, kao i Brankovinu, koju je pesnikinja Desanka Maksimović s ljubavlju opevala.

U Brankovini je moguće videti i primere tradicionalnog narodnog graditeljstva – sobrašice, građevine koje su služile za okupljanje naroda u vreme svetkovina i sabora. Osim rakije šljivovice, specijaliteti ovog kraja su i duvan čvarci, mionička gibanica kao i šumske borovnice i gljive.

Turistička organizacija Valjevo
www.divcibare.rs

Reka Gradac

KLISURA REKE GRADAC

Putanja: manastir Čelije-Ekocentar-konjički klub Degurič-Valjevo

Dužina: 9 km

Vreme obilaska: 3 h

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: -

Ukupan spust: 250 m

Podloga: zemljani put

Atrakcije:

Ruta prati tok reke Gradac vodeći vas s jedne na drugu obalu reke, što joj daje posebnu draž. Početak rute nalazi se nedaleko od manastira Čelije, ženskog manastira iz 14. veka, odakle se makadamskim putem spuštate ka Ekocentru i počinjete šetnju pored reke. Donji tok Gradca je popularno izletišta za mlade i često ćete nailaziti na izletnike. Degurička pećina, na desnoj obali reke, još je jedna od atrakcija ovog kraja.

Manastir Čelije

VRHOVI DIVČIBARA

Putanja: centar Divčibara-Golubac (1056 mnv) -Ljuti Krš (962 mnv)-Stražara (1061 mnv)-Kraljev sto (1104 mnv)-Velika pleća (1050 mnv)

Dužina: 17 km

Vrste rute: kružna

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 600 m

Ukupan spust: 600 m

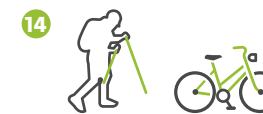
Podloga: zemljani put

Atrakcije:

Ruta prati grebene i vrhove koji okružuju Divčibare. Uprkos blizini planinskog centra, neki od delova rute deluju udaljeno od civilizacije i možete videti tragove divljih životinja.

KRALJEV STO- VELIKI MALJEN

Dužina: 17 km

Vreme obilaska: 5 h

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 450 m

Ukupan spust: 450 m

Visina početne tačke: 1104 mnv

Visina krajnje tačke: 970 mnv

Podloga: zemljani i livadski putevi

Atrakcije:

Od vikend naselja Kraljev Sto, ruta se spušta preko planina i pašnjaka do potoka, a nakon toga se penje preko pašnjaka i šuma ka vrhu Velikog Maljena.

RAJAC

Rajac je planinski predeo nadomak **Ljiga** i **Gornjeg Milanovca**. Hodajući ovim predelima, pogled se otvara široko u svim pravcima, vidik seže daleko i ima naročito pozitivno dejstvo na raspoloženje, jer daje osećaj smirenosti. Rajac je čuven po beskrajnim livadama, poput zelenog mora, i po **Kosidbi na Rajcu**, međunarodnom takmičenju kosaca. Posetite i okolna sela i odmorite se u Eko-selu Koštunići. Ova je planina pogodna i za avanturistički turizam, jer je moguće bavljenje speleologijom u lokalnim pećinama i jamama.

U okolini Rajca posetite **Takovo** i **Topolu**, istorijska znamenita mesta koja pripovedaju o kraljevskim dinastijama Karađorđevića i Obrenovića, spa-kompleks **Banje Vrujci** kao i **manastire Vračevšnicu** i **Bogovađu**.

Turistička organizacija opštine Ljig

www.turisticka.org

Turistička organizacija opštine Gornji Milanovac

www.togm.org.rs

SUVOBOR- DIVČIBARE

15

Putanja: vrh Suvobora-Ravna gora-Riorak-Vlasovi-Planinski dom "Magleš"

Dužina: 18 km

Vreme obilaska: 7 h

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 520 m

Ukupan spust: 610 m

Visina početne tačke: 864 mnv

Visina krajnje tačke: 978 mnv

Podloga: livadski i šumski putevi, makadam

Atrakcije:

Planinski put polazi s vrha Suvobora odakle se spušta ka Ravnoj gori i dalje makadamskim putem do potoka Grab. Put dalje nastavlja takođe na zapad gde prolazite ispod Malog i Velikog Maljena, odakle nastavljate do Planinarskog doma „Magleš“.

Kosidba na Rajcu

RAJAC - PLANINARSKI DOM

16

Putanja: Slavkovica-Crkvine-Debelo brdo-Planinarski dom

Dužina: 5,5 km

Vreme obilaska: 2,5 h

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 480 m

Ukupan spust: 75 m

Visina početne tačke: 250 mnv

Visina krajnje tačke: 625 mnv

Podloga: asfalt, makadam i zemljani put

Atrakcije: Ruta kreće od crkve u selu Slavkovica na jug ka Rajcu, nakon čega dolazite u zaseok Crkvine. Put dalje ide pored Doma izviđača i lagano se spuštate ka Planinarskom domu na Rajcu. Još jedan značajan lokalitet na Rajcu je Spomenik 1300 kaplara.

TAKOVO - PLANINARSKI DOM

17

Putanja: Takovo-planinarski dom „Čika Duško Jovanović“

Dužina: 20 km

Vreme obilaska: 7 h

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 425 m

Ukupan spust: 170 m

Visina početne tačke: 380 mnv

Visina krajnje tačke: 625 mnv

Podloga: asfalt, makadam i zemljani put

Atrakcije:

Ruta kreće iz Takova, gde je na lokalitetu Takovski grm 1815. godine podignut Drugi srpski ustanak. Ruta će vas šumskim putevima i livadama dovesti do Predela izuzetnih odlika „Rajac“, gde se nalazi Spomenik učesnicima Kolubarske bitke i planinarski dom „Čika Duško Jovanović“.

TARA

Lepo je otići na Taru, a još je lepše često joj se vraćati. **Nacionalni park Tara** nudi mnogo mogućnosti za odmor i uživanje. Vazduh je posebno moćan i prvo će vas ošamutiti, a potom potpuno regenerisati. Preko 1200 različitih biljnih vrsta tu raste, a među njima je i zaštićena endemska vrsta – **Pančičeva omorika**. Četinarske šume Nacionalnog parka Tara spadaju u jedne od najvrednijih i najočuvanijih šuma Evrope! U njima živi i veoma brojna populacija najvećeg evropskog sisara – mrkog medveda. Kad se prošetate mirisnim šumama i obidete visoke planinske vidikovce, čiji će vam se zadivljujući pogledi urezati u sećanje, možete se spustiti do lepoticе **Drine** ili do jezera **Zaovine** i **Perućac**.

Probajte lokalnu **pastrmku** – na žaru, dimljenu ili u čorbi, i okrepite se rakijom klekovačom. U neposrednoj blizini Tare, na obroncima **Mokre Gore**, nalaze se i atraktivna pruga **Šarganska osmica** i turističko naselje **Drvengrad**.

Sportsko turistički centar Bajina Bašta
www.taradrina.com
Turistička organizacija Užica
www.turizamuzica.org.rs
Nacionalni park Tara
www.nptara.rs

KALUĐERSKE BARE -ZBORIŠTE

Putanja: *Kaluđerske bare-odmorište*
Hajdučka česma-Bulibanovac-Zborište
Dužina: 13,3 km
Vreme obilaska: 4 h
Uređenost: označena
Težina staze: laka
Visinska razlika: uspon 690 m
Visina početne tačke: 1040 mnv
Visina krajnje tačke: 1544 mnv
Podloga: makadam i zemljani putevi

Atrakcije:
Ruta polazi s Kaluđerskih bara i vodi vas dobrim makadamskim i zemljanim šumskim putevima ka vrhu Zborište.

MANASTIR RAČA

Putanja: *Kaluđerske bare-vidikovac*
„Crnjeskovo“-manastir Rača
Dužina: 6,5 km
Vreme obilaska: 3 h
Uređenost: označena
Težina staze: laka
Ukupan uspon: 100 m, u suprotnom smeru 790 m
Visina početne tačke: 1040 mnv
Visina krajnje tačke: 930 mnv
Podloga: zemljani put, makadam

Atrakcije:
Staza će vas kroz gustu četinarsku šumu dovesti do vidikovca Crnjeskovo odakle se vidi Sokolarica, Krstata stena, dolina reke Rače sa istoimenim manastirom i Bajina Bašta. Staza se završava kod manastira Rača, osnovanog u 13. veku.

VRH ZBORIŠTE

Putanja: *Mitrovac- Sekulić – Zborište*
Dužina: 11,5 km
Vreme obilaska: 3 h
Uređenost: označena
Težina staze: laka
Ukupan uspon: 600 m
Visina početne tačke: 1070 mnv
Visina krajnje tačke: 1544 mnv

Atrakcije:
Staza vas vodi od centra za posetioce Nacionalnog parka „Tara“ na izletištu Mitrovac, pored rezervata „Crveni potok“ – jedinstvenog staništa omorike na tresetištu do sela Sekulići. Odatle nastavljate šumskim i makadamskim putevima ka jednom od najlepših vrhova Tare – Zborištu.

Zaovinsko jezero

MITROVAC - PREDOV KRST

Putanja: Mitrovac-Rastište-Jokići-Predov krst

Dužina: 14,6 km

Vreme obilaska: 5 h

Uređenost: označena

Težina staze: srednje teška

Ukupan uspon: 680 m

Visina početne tačke: 1070 mnv

Visina krajnje tačke: 1085 mnv

Podloga: asfalt i zemljani put

Atrakcije:

Ruta vas od izletišta Mitrovac, dobrim makadamskim i zemljanim putem kroz šume Pančićeve omorike, jele, smrče, bora, vodi do najudaljenijeg i najočuvanijeg dela Nacionalnog parka Tara, Predovog krsta, gde je stanište našao i najveći sisar ovog podneblja – mrki medved.

Pančićeve omorika

Banjska stena

VIDIKOVAC BANJSKA STENA

Putanja: Mitrovac-Banjska Stena

Dužina: 6 km

Vreme obilaska: 1,5 h

Uređenost: označena

Težina staze: laka

Ukupan uspon: 105 m

Visina početne tačke: 1070 mnv

Visina krajnje tačke: 1063 mnv

Podloga: asfalt, makadam i zemljana podloga

Atrakcije:

Ova edukativna staza za šetnju dovešće vas makadamskim putem kroz šumu od centra za posetioce Nacionalnog parka „Tara“ na Mitrovcu, kroz rezervat „Crveni potok“, do uređenog vidikovca Banjska stena, odakle se pogled pruža na zelenu Drinu i jezero Perućac. Staza je opremljena edukativnim tablama uz pomoć kojih se posetioци upoznaju s florom i faunom Tare.

VISOKA TARA

Putanja: Šljivovica-Tarabića brdo-Grebenski put-Lokvica-Osluša-Sokolina-Rustine-Šljivovica

Dužina: 26 km

Vrsta rute: kružna

Uređenost: označena

Visinska razlika: 380 m

Ukupan uspon: 1183 m

Ukupan spust: 1183 m

Podloga: šumski i makadamski putevi i asfalt.

Nema tehnički zahtevnih deonica.

Atrakcije:

Ruta polazi od Edukativnog centra NP Tara u mestu Šljivovica, čuvenom po proizvodnji domaće rakije od šljive, i preko Tarabića brda vas dovodi do vidikovca „Osluša“ odakle možete videti reku Drinu i Bajinu Baštu. Ruta nastavlja do najsuvljeg mesta na Tari, naselja Sokolina, u čijoj se blizini nalazi i rezervat „Kanjon Rače“ – stanište mrkog medveda.

CARSKA TARA

Putanja: Kaluđerske bare-Dobro polje-Ljuto polje-Tankosin Grob-Mitrovac-Rastište-Perućačko jezero-Perućac

Dužina rute: 42 km

Vreme obilaska: 8 h

Uređenost: označena

Visinska razlika: 851 m

Ukupan uspon: 1731 m

Ukupan spust: 2537 m

Podloga: makadam, asfalt

Nema tehnički zahtevnih deonica.

Atrakcije:

Ako želite da se upoznate s Tarom, onda je ova ruta dobar izbor. Start rute je na lokalitetu Kaluđerske bare, odakle se kroz izletišta Mitrovac, gde se nalazi rezervat „Crveni potok“, vozite preko Rastišta i spuštate do jezera Perućac gde se možete osvežiti.

VISOKA GORA

Putanja: Šargan-Milekići-Iver-Aleksandrići-Kotroman-Glibetići

Dužina rute: 34 km

Uređenost: označena

Visina početne tačke: 950 mnv

Visina krajnje tačke: 580 mnv

Ukupan uspon: 1883 m

Ukupan spust: 2255 m

Podloga: zemljani put, makadam i asfalt

Atrakcije:

Ruta će vas provesti obroncima Tare sa strane Mokre Gore od mesta Šargan, preko skijališta Iver do mesta Glibetići. Iako se čini da vas čeka veliki spust, pre toga je potrebno savladati i nekoliko uspona od kojih će onaj na lokaciji Bukov kraj zahtevati od vas da bicikl gurate.

Drvengrad

ŠARGAN

Putanja: Glibetići-Šargančica-Šargan-Jatare-Glibetići

Dužina rute: 16 km

Vrsta rute: kružna

Uređenost: označena

Visina početne tačke: 580 mnv

Visina krajnje tačke: 580 mnv

Ukupan uspon: 1177 m

Ukupan spust: 1177 m

Podloga: zemljani i livadski putevi

Ne postoje tehnički zahtevne deonice

Šarganska osmica

Atrakcije:

Pored prirodnih lepota, Mokra Gora poznata je i po Šarganskoj osmici, pruži uskog koloseka koja ovaj teren savladava na neobičan način, kao i „Drvengradu“, turističkom naselju poznatog filmskog reditelja Emira Kusturice. Ova ruta prikazaće vam Šargansku osmicu iz potpuno novog ugla i bićete očarani prelepim terenom, vidikovcima i nezaboravnim spustom.

ZLATIBOR

Prostrani proplanci blago zatalasane zlatiborske visoravni pozivaju vas da hodate lagano i dišete duboko: na ovom mestu susreću se morski i planinski vazduh i čitava planina je vazdušna banja. Pašnjaci i livade ispresecani su potocima, a čuveni su i mnogi zlatiborski izvori: Hajdučka česma, Zaugline, Dunjića vrelo, Jovanove vode...

Tradicionalne kuće ovog kraja su **brvnare**, a najlepši primeri starih zlatiborskih kuća, mlekara, vajata, kačara premešteni su u jedinstveni **Muzej na otvorenom „Staro selo“ u Sirogojnu**. Ovaj muzej posvećuje veliku pažnju negovanju i očuvanju narodnih običaja i starih zanata.

Ski-centar Tornik tokom cele godine za porodicu nudi različite rekreativne i sportske sadržaje: atraktivne panoramske vožnje šestosednom žičarom, uzbuđljivo spuštanje bobom na šinama i zabavni „tjubiing“ i zimske sportove.

Turistička organizacija Zlatibor
www.zlatibor.org.rs

STAZA SPOMENIK

Putanja: Institut Čigota-Spomenik

Dužina: 3 km

Vreme obilaska: 1 h

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 90 m

Ukupan spust: -

Visina početne tačke: 982 mnv

Visina krajnje tačke: 1072 mnv

Površina: asfalt, popločana staza

Atrakcije:

Staza počinje kod instituta Čigota.

Ova laka staza može vas zavarati, jer

kontinuiran uspon zahteva da se potrudite.

Završetak staze je kod Spomenika borcima

iz Drugog svetskog rata.

STAZA ČIGOTA

Putanja: centar Zlatibora-Spomenik-Gajevi-Čigota

Dužina: 11,2 km

Vreme obilaska: 3 h

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 615 m

Visina početne tačke: 998 mnv

Visina krajnje tačke: 1359 mnv

Površina: zemljana podloga

Atrakcije:

Ova staza predstavlja pravi planinarski poduhvat jer ćete se pored Spomenika borcima iz Drugog svetskog rata i naselja Gajevi popeti do vrha Čigota odakle se pruža pogled preko visoravni Zlatibora ka Maljenu, Povelnu, Ovčaru i Kablaru.

Muzej na otvorenom »Staro selo« - Sirogojno

ZLATIBOR - TARA

Putanja: Zlatibor-Česma na Oku-Veliki Breg-Savino brdo-Šargan-Miloševac-Mitrovac

Dužina rute: 48 km

Vreme obilaska: 8 h

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 2621 m

Ukupan spust: 2500 m

Visina početne tačke: 980 mnv

Visina krajnje tačke: 1082 mnv

Podloga: zemlja, makadamski put

Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:

Početak rute je u centru turističkog mesta Zlatibor. Staza prolazi pored spomen-česme na Oku, podignute u slavu boraca iz Prvog svetskog rata, preko brda Šargan i turističkih atrakcija etno-sela Drvengrad i Šarganske osmice, ispod vrha Zborište, odakle blagim spustom kroz zaseok Sekulići dolazite do izletišta Mitrovac na Tari.

MALI SEMEGNJEVSKI KRUG

Putanja: Zlatibor-Česma Oko-Veliki Breg-Viogorić-Semegnjevo-Železnička stanica-Selište-Zlatibor

Dužina rute: 32 km

Vreme obilaska: 6-8h

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 1431 m

Ukupan spust: 1431 m

Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt

Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:

Ova rekreativna biciklistička kružna ruta provedeće vas jednim od najlepših predela na Zlatiboru – semegnjevskom visoravni, blago zatalasanim livadskim i šumskim putevima sve do sela Semegnjeva. Povratak na Zlatibor dug je 14 km, asfaltnim putem.

UVAC

Planinska reka **Uvac teče od Zlatara do Zlatibora**, prvo slobodnim tokom, kroz čitav niz spektakularnih meandara, a zatim i kroz nekoliko jezera. U ovom kraju voda poprima divne oblike: osim meandara tu su i slapovi Sopotnice, brzaci Lima, uski kanjon Mileševke, a zatim i mirna površ **Zlatarskog jezera**. Na mestu susreta mediteranskih i planinskih uticaja, svetli Zlatar ima rekordan broj sunčanih dana, pa je odblesak šuma na bistroj vodi moguće videti u svim nijansama zelene boje. Najlepši pogled na ovu lepotu sigurno imaju **beloglavi supovi**, a od nedavno i crni lešinari i bele kanje, koji moćnim krilima sporo krstare zlatarskim nebom.

Ako volite uzbuđenja, s visina se možete spustiti u tajnovito podzemlje i posetiti i Ušačku i Ledenu pećinu! Nadomak kanjona Uvca su i **Nova Varoš, Priboj i Prijepolje**. Ne propustite da posetite Muzej u Prijepolju i srednjovekovni manastir **Mileševu** sa slavnom freskom **Belog anđela**. Svakako probajte heljđopitu, zlatarski sir i lekovići planinski napitak vodnjiku.

Turističko sportski centar Zlatar
www.zlatar.org.rs
Specijalni rezervat prirode Uvac
www.uvac.org.rs

VIDIKOVAC MOLITVA

31

Dužina: 6 km
Vreme obilaska: 3,5 h
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 400 m
Ukupan spust: 400 m
Podloga: zemljana podloga

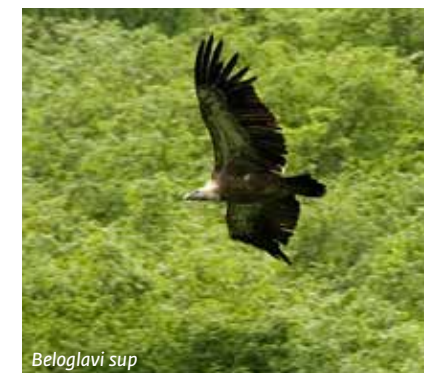

NAPOMENA: Svaku posetu vidikovcu i korišćenje pešačkih staza potrebno je najaviti Upravi Specijalnog rezervata prirode radi obezbeđivanja pratnje čuvara zaštićenog područja.

Atrakcije:

Pešačka staza polazi od lokaliteta Krstac, 5 km od Sjenice i ide obodom Uvačkog jezera do vidikovca Molitva, s kog se pruža spektakularan pogled na kanjon Uvca. Tokom šetnje sigurno je da ćete videti beloglavog supa, simbol ovog Specijalnog rezervata prirode. Posetu je potrebno najaviti i kupiti ulaznicu u Specijalnom rezervatu prirode Uvac kod čuvara zaštićenog područja.

Beloglavi sup

Vidikovac Molitva

OVČAR-KABLAR

i Dragačevo

Usečena među Kablarom i Ovčarom, **klisura Zapadne Morave** ima blage šumovite zaravni, na kojima je skriven niz manastira iz kojih se otvara pogled ka mirnim rečnim meandrima. **Manastiri Ovčarsko-kablarske klisure** dugi niz vekova u skladnoj su zajednici s krajolikom i predstavljaju mesta hodočašća. Pešačke i biciklističke staze od vrhova Ovčara i Kablara pa sve do planine Jelice, prolaze kroz duboke šume lipe, graba i jasena a i preko oranica, polja i voćnjaka. Na ulazu u ovaj zaštićeni prirodni predeo nalazi se **Ovčar banja**.

U dolinama, pod Ovčarom i Kablarom i u Guči, održavaju se muzički festivali posvećeni zvucima milozvučne frule i temperamentne trube. Specijaliteti ovog kraja su svadbarski kupus kuvan u zemljanom loncu i vruća proja uz čačanski kajmak.

Turistička organizacija Čačka

www.turizamcacak.org.rs

Turistička organizacija Dragačevo

www.turizamdragacevo.org

KABLAR

Dužina rute: 29 km

Vrsta rute: kružna

Vreme obilaska: 6-8h

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 790 m

Ukupan spust: 795 m

Visina početne tačke: 277 mnv

Visina krajnje tačke: 277 mnv

Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt

Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:

Ovom rutom izaći ćete na vidikovac na vrhu Kablara odakle se pruža fantastičan pogled na meandre Zapadne Morave. Usput možete posetiti srednjevekovne manastire Nikolje i Uspenje i videti trasu stare pruge uskog koloseka koja je pre više od 100 godina kroz tunele prolazila klisuram.

OVČAR

Dužina rute: 16 km

Težina staze: teška

Uređenost: označena tablama

Ukupan uspon: 790 m

Ukupan spust: 157 m

Visina početne tačke: 277 mnv

Visina krajnje tačke: 985 mnv

Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt

Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:

Ruta počinje u centru Ovčar banje i vodi do prirodne atrakcije ovog kraja Banjskog potoka, preko zaseoka Dučalovića ka vrhu Ovčara s kog se pogled pruža ka meandrima Zapadne Morave. Posebna zanimljivost su 2 kraka rute koji vas vode do manastira Svete Trojice, kao i manastira Sretenje.

Manastir Sretenje

JELICA

Dužina rute: 8 km

Težina staze: laka

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 272 m

Ukupan spust: 159 m

Visina početne tačke: 743 mnv

Visina krajnje tačke: 879 mnv

Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt.

Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:

Ruta ide prevojima planine Jelice, kroz četinarske i listopadne šume. Ovaj predeo je slabo naseljen tako da imate priliku da uživate u netaknutoj prirodi. Na ruti se nalaze 2 vidikovca Goračiči i Crna stena, najviši vrh Jelice, odakle se pruža pogled na celo Dragačevo.

Vrh Kablara

STJENIK - NARANDŽASTA RUTA

35

Dužina rute: 4 km
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 187 m
Ukupan spust: 1 m
Visina početne tačke: 257 mnv
Visina krajnje tačke: 329 mnv
Podloga: asfalt
 Nema tehnički zahtevnih deonica

Manastir Blagoveštenje Trnavsko

Atrakcije:
 Manastir Blagoveštenje Trnavsko, podignut u 13. veku predstavlja atrakciju ove rute. U manastiru je 1814. godine podignuta Hadži Prodanova buna.

STJENIK - CRVENA RUTA

36

Dužina rute: 7,2 km
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 353 m
Ukupan spust: 53 m
Visina početne tačke: 257 mnv
Visina krajnje tačke: 573 mnv
Podloga: makadamski put i asfalt.
 Nema tehnički zahtevnih deonica.

Atrakcije:

Kroz prirodne lepote ovog kraja ruta će vas dovesti do manastira Stjenik, koji su po predanju podigli srpski velikaši braća Mrnjavčevići u 14 veku. Od ove rute kreću brojne pešačke staze kojima možete izaći na neki od vidikovaca ovog kraja.

Meandri Zapadne Morave

STJENIK - ZELENA RUTA

37

Dužina rute: 3,1 km
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 15 m
Ukupan spust: 152 m
Visina početne tačke: 307 mnv
Visina krajnje tačke: 460 mnv
Podloga: asfalt
 Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:

Asfaltnim putem ruta vas dovodi do manastira Ježevica iz 14. veka koji je po narodnom predanju podigao velikaš ban Milutin.

STJENIK-OD MANASTIRA STJENIK DO RUTE NA JELICI

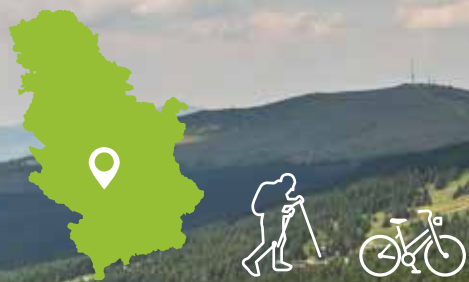

38

Dužina rute: 4,5 km
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 411 m
Ukupan spust: 86 m
Visina početne tačke: 257 mnv
Visina krajnje tačke: 573 mnv
Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt
 Nema tehnički zahtevnih deonica.

Zapadna Morava

KOPAONIK

Možete posetiti Kopaonik i tamo ostati nedeljama, a da svaki dan radite nešto novo: cele godine **Nacionalni park Kopaonik** i njegova okolina nude širok izbor raznolikih aktivnosti. Leti se ovde možete baviti jahanjem, paraglajdingom, streličarstvom, videti brzake i kanjon reke Samokovke ili vodopad Jelovarnik, brati lekovito bilje i šumske borovnice... Zimi, Kopaonik postaje najposećeniji **skijaški centar Srbije**. Duge pešačke staze, preko livada i kroz šume, vode do mesta neobičnih naziva: Nebeske stolice, Oštro koplje, Suvo rudište, Debela glava.

S planinskih obronaka dolaze i lokalna jela: slatko od šumskih jagoda, sok od borovnica, šnicle od koprive i kraljevački kajmak koji se jede uvek i uz sve! Na termalnim izvorima nalazi se **Jošanička banja**. U neposrednoj blizini planine Kopaonik je srednjovekovni manastir pod zaštitom **UNESCO-a** – **Studnica**.

Turistička organizacija Raška
www.raska-turizam.rs
Nacionalni park Kopaonik
www.npkopaonik.com

BORJE - CRVENA RUTA

Dužina rute: 4,5 km
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 411 m
Ukupan spust: 86 m
Visina početne tačke: 563 mnv
Visina krajnje tačke: 896 mnv
Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt.
Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:
Ruta vas vodi pored jezera Čomage i preko vidikovca Borje, zemljanim putevima do jezera Borjak i vidikovca Dubovske bačije.

BORJE - NARANDŽASTA RUTA

Dužina rute: 2,3 km
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Ukupan uspon: 185 m
Ukupan spust: 5 m
Visina početne tačke: 680 mnv
Visina krajnje tačke: 869 mnv
Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt.
Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:
Narandžasta ruta Borje ide paralelno s crvenom do odvajanja odakle vas vodi pored vodopada Tijanički potok kroz šumu do Lovačke kuće.

BORJE - ZELENA RUTA

Dužina rute: 4,8 km
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Ukupan uspon: -
Ukupan spust: 335 m
Visina početne tačke: 870 mnv
Visina krajnje tačke: 563 mnv
Podloga: zemlja, makadamski put i asfalt.
Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:
Zelena ruta zatvara krug koji čine Crvena i Narandžasta staza. Početak Zelene rute nalazi se kod Lovačke kuće i stazom kroz neotkrivene delove Borja dovešće vas do Jošaničke banje. Sve vreme dok prolazite kroz ove predele imate divan pogled na vrhove Kopaonika.

RADAN PLANINA

Na planini Radan priroda je stvorila čitav niz pojava pred kojima ostajemo začuđeni: neobično veliki broj raznovrsnih lekovitih izvora, jedinstvene oblike reljefa, mesto na kojem voda naizgled teče uzbrdo... Upravo na ovoj planini nalazi se **Đavolja varoš**: u strmom useku posetioci dočekuju dve stotine visokih zemljanih stubova. Za ovaj prirodni erozivni fenomen narodno predanje veže mnoga verovanja, a jedno od najlepših poziva sve koji ovde dođu da maramicu kojom prebrišu čelo tu i ostave, kako bi sve brige ostavili za sobom. Iz dubina Radana na površinu izlaze lekovite vode, pa se tu nalaze: **Prolom banja**, čuvena po vodi za piće, **Lukovska banja**, s preko 30 termalnih izvora i **Sijarinska banja**, u kojoj voda na površinu izlazi u 12 metara visokom gejziru!

Za ljubitelje istorije moguća je poseta **Pločniku** – neolitskom lokalitetu kasne vinčanske kulture ili carskom vizantijskom nalazištu – **Caričinom gradu**. Da osetite ukuse radanskog kraja, probajte: pečenje ispod sača, hleb iz crepaje, med iz Prekopčelica, rakiju od divlje kruške.

Turistička organizacija opštine Kuršumlija
www.tokursumlja.rs
Prolom banja
www.prolombanja.com

Planina Radan

STAZA PANORAMA

Putanja: **Gajtanska vrata-Sopot-Slišane**
Dužina rute: 16,6 km
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Visina početne tačke: 874 mnv
Visina krajnje tačke: 555 mnv
Podloga: zemljani, makadamski put i asfalt
Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:
Kao što i naziv staze kaže, ovaj put s prevoja Gajtanska vrata nudi panoramski pogled na sever prema Borincu i na jug ka selu Gornji Gajtan.

STAZA RADANSKIH VODA

Putanja: **Izvor Borinske reke -Deli voda-Marino Kale-Brestovačko jezero**
Dužina rute: 16,6 km
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Visina početne tačke: 870 mnv
Visina krajnje tačke: 563 mnv
Podloga: zemljani i makadamski put
Nema tehnički zahtevnih deonica

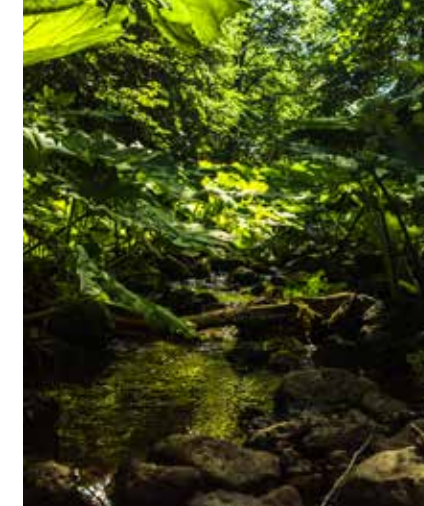
Atrakcije:
Tema ove staze je voda, lokalni potoci i reke. Staza počinje kod izvora Obreške reke i vodi niz Izvorski potok do Delivode. Kasnije, prateći tok Puste reke stižete do Brestovačkog jezera.

STAZA "TRADICIJA I ZANATI"

Putanja: **Prekopčelica -Prekoplje-Slišane**
Dužina rute: 13,7 km
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Visina početne tačke: 870 mnv
Visina krajnje tačke: 563 mnv
Podloga: zemljani i makadamski put
Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije: Ovaj jednostavan put počinje u selu Prekopčelica i vodi kroz sela sa starim kućama izgrađenim u tradicionalnom stilu od drveta, kamena i gline.

STAZA LEGENDI

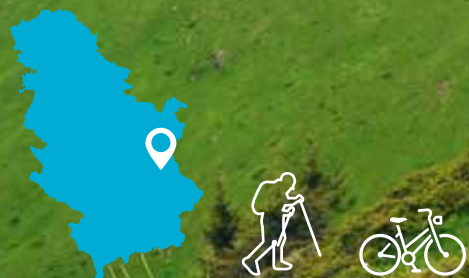

Putanja: **Prolom Banja-crkva Lazarica-Djurdjevići-Đavolja Varoš**
Dužina rute: 16 km
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Visina početne tačke: 550 mnv
Visina krajnje tačke: 700 mnv
Podloga: zemljani i makadamski put
Nema tehnički zahtevnih deonica

Atrakcije:
Ovaj put će vas voditi kroz neka od najmisterioznijih mesta u celoj Srbiji. Početak rute je u Proloj banji, a nastavljate ka crkvi Lazarici, oko koje rastu uvijena stabla šljiva i završavate u Đavoljoj varoši, mestu koje zbog svojih zemljanih figura i odsustva vegetacije budi maštu posetilaca.

Đavolja varoš

ISTOČNA SRBIJA

Rtanj, Suva i Stara planina stoje kao visoki čuvari nad istočnom i južnom Srbijom, tu su od davnina i znaju mnoge tajne. Prirodna raznolikost Suve i Stare planine pravi je dragulj Srbije, a ove oblasti prepoznate su i kao međunarodno značajne za zaštitu ptica, insekata i biljaka. Raznovrsni su i tradicionalni lokalni specijaliteti: pita od sukanih kora, pirotski kačkavalj i peglane kobasice, pihitije od boba, belmuž i jela od paprike vrtke. Čist vazduh i čista voda spadaju u posebne darove ovog kraja pa je sasvim uobičajeno tokom šetnje se okrepiti izvorskom planinskom vodom. Poštujući prirodu, moguće je uživati u modernom **ski-centru Stara planina** ili se prepustiti blagotvornom dejstvu vode u **Sokobanji i Niškoj banji**.

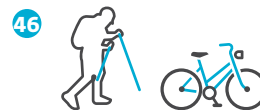
Gradski centri – **Niš, Knjaževac, Pirot, Sokobanja** – nude mogućnost za upoznavanje kulturne baštine ovog kraja: antičkih lokaliteta **Mediane i Felix Romuliane**, narodnih rukotvorina – **pirotskih ćilima** i dvoprednih čarapa, savremenog muzičkog i filmskog stvaralaštva...

Turistička organizacija opštine Knjaževac
www.toknjazevac.org.rs
Turistička organizacija Sokobanja
www.tosokobanja.rs
Turistička organizacija Niš
www.visitnis.com

Suva planina

USPON NA MIDŽOR

Putanja: Planinarski dom-Babin zub-vrh Midžor

Dužina: 8 km

Vreme obilaska: 3 h

Težina staze: srednje teška

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 616 m

Ukupan spust: 52 m

Visina početne tačke: 1550 mnv

Visina krajnje tačke: 2169 mnv

Podloga: zemljani put

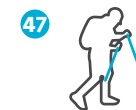
Atrakcije:

Staza za uspon na najviši vrh Srbije polazi iz Planinarskog doma koji je smešten ispod impresivnih stena Babin zub, jednog od vrhova Stare planine. Uspon će vas voditi putem livadskih staza do grebena planine kojim paralelno s bugarskom granicom nastavljate do vrha Midžor.

Planina Rtanj

USPON NA RTANJ

Dužina: 6 km

Vreme obilaska: 3 h

Težina staze: zahtevna

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 1000 m

Ukupan spust: 4 m

Visina početne tačke: 560 mnv

Visina krajnje tačke: 1566 mnv

Podloga: zemljani put

Atrakcije:

Rtanj predstavlja atrakciju zbog oblika piramide koji budi maštu i odavno predstavlja planinu legendi i misterije. Staza krivuda južnim obroncima planine i izvodi vas na jedan od najinteresantnijih vrhova Srbije. Na vrhu se nalazi razrušena kapela, za koju legenda kaže da je u njoj bilo sakriveno zlato.

USPON NA TREM

48

Putanja: Bojanine vode-Devojački grob-vrh Trem

Dužina: 12,9 km

Vreme obilaska: 7 h

Težina staze: zahtevna

Uređenost: označena

Ukupan uspon: 1900 m

Visina početne tačke: 864 mnv

Visina krajnje tačke: 1809 mnv

Podloga: zemljana staza

Atrakcije:

Uspon počinje kod Planinarskog doma na Bojaninim vodama. Iako je uspon zahtevan, nakon izlaska na greben planine bićete nagrađeni fantastičnim pogledom na Nišku, Belopalanačku i Zaplanjsku kotlinu.

ĐERDAP

Đerdapska klisura nalazi se na samom istoku Srbije, na granici s Rumunijom. Od **Gvozdenih vrata**, kojima se u klisuru ulazi, tok Dunava dramatično se menja: od razvučenog i laganog ritma kojim je tekao kroz Srednju Evropu, na ovom mestu veliki Dunav pokazuje nam novo i jednako zadivljujuće lice jer počinje da se vijugavo probija kroz tesnace. Oko ovog uzbuđljivog susreta vode i kamena, roji se život. Biljni svet je bogat i obuhvata čitav niz reliktnih i zaštićenih vrsta. U šumovitom brdskom i planinskom pojasu žive i veliki predatori – poput mrkog medveda, balkanskog risa, vuka, šakala, kao i veliki broj ptica. Na samom ulazu u klisuru nalazi se **Labudovo okno** – najveće zimovalište vodenih ptica u Srbiji i ujedno omiljena destinacija za posmatranje ptica.

Đerdapsku klisuru moguće je doživeti i s vode, ploveći brodom niz moćni Dunav, a i sa strmih obala i mnogobrojnih vidikovaca. Muzej **Lepenski vir** predstavlja nam tajnovitu praistorijsku civilizaciju, a srednjovekovna **Golubačka tvrđava** stoji na skoro okomitim liticama i dalje ozbiljno stražari na kapiji Đerdapske klisure.

TO Golubac
www.togolubac.rs,
TO Majdanpek
www.toom.rs
NP Đerdap
www.npdjerdap.org

VIDIKOVAC PLOČE

Dužina: 3,5 km
Vreme obilaska: 1,5 h
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Visinska razlika: 240 m
Visina početne tačke: 90 mnv
Visina krajnje tačke: 355 mnv
Podloga: zemljana staza

Atrakcije:
Ruta će vas kroz šume NP „Đerdap“ provesti do vidikovca Ploče iznad klisure Mali Kazan, mesta gde se Dunav sužava na samo 90 m širine. Ukoliko budete pažljivi, možete videti i sivog sokola, jednu od mnogobrojnih ptica Đerdapa.

VIDIKOVAC KOVILOVO

Dužina: 1,2 km
Vreme obilaska: 40 min.
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Visinska razlika: 90 m
Visina početne tačke: 398 mnv
Visina krajnje tačke: 358 mnv
Podloga: zemljana staza

Đerdap - Mali kazan

Atrakcije:

Ovom rutom se kroz šume kitnjaka, graba i cera dolazi do vidikovca Kovilovo, s kog se pruža vidik na Donjomilanovačku kotlinu, Treskavac (Lepenski Vir), Greben, Porečko ostrvo koje izranja iz Dunava kada je vodostaj nizak, kao i Donji Milanovac.

STAZA ZLATNO JEZERO

Dužina: 4,3 km
Vreme obilaska: 1 h
Težina staze: laka
Uređenost: označena
Visinska razlika: 166 m
Visina početne tačke: 142 mnv
Visina krajnje tačke: 308 mnv
Podloga: zemljana staza

Atrakcije:

Edukativna staza osmišljena i uređena da svaki posetilac, bez obzira na godine, može samostalno da je pređe. Staza je opremljena sa 12 edukativnih i interaktivnih tabli raspoređenih duž 4 km staze s kojih se posetioci mogu informisati o flori i fauni NP „Đerdap“.

NAPOMENA: Svaku posetu vidikovcima i korišćenje pešačkih staza u Nacionalnom parku potrebno je najaviti Upravi Nacionalnog parka „Đerdap“ radi obezbeđivanja pratnje čuvara zaštićenog područja.

VIDIKOVAC MALI ŠTRBAC

Dužina: 7,1 km
Vreme obilaska: 4 h
Težina staze: srednje teška
Uređenost: označena
Visinska razlika: 372 m
Visina početne tačke: 254 mnv
Visina krajnje tačke: 626 mnv
Podloga: zemljana staza

Atrakcije:

Ruta kreće s Đerdapske magistrale od lokaliteta Golo brdo, prolazi kroz šume NP Đerdap i završava se na vidikovcu Mali Štrbac, s kog se pruža veličanstven pogled na Dunav i najužu klisuru u Đerdapu – Mali Kazan.

SRBIJA - KARTA PEŠAČKIH I BICIKLISTIČKIH STAZA

EUROVELO BICIKLISTIČKE RUTE

EUROVELO 6

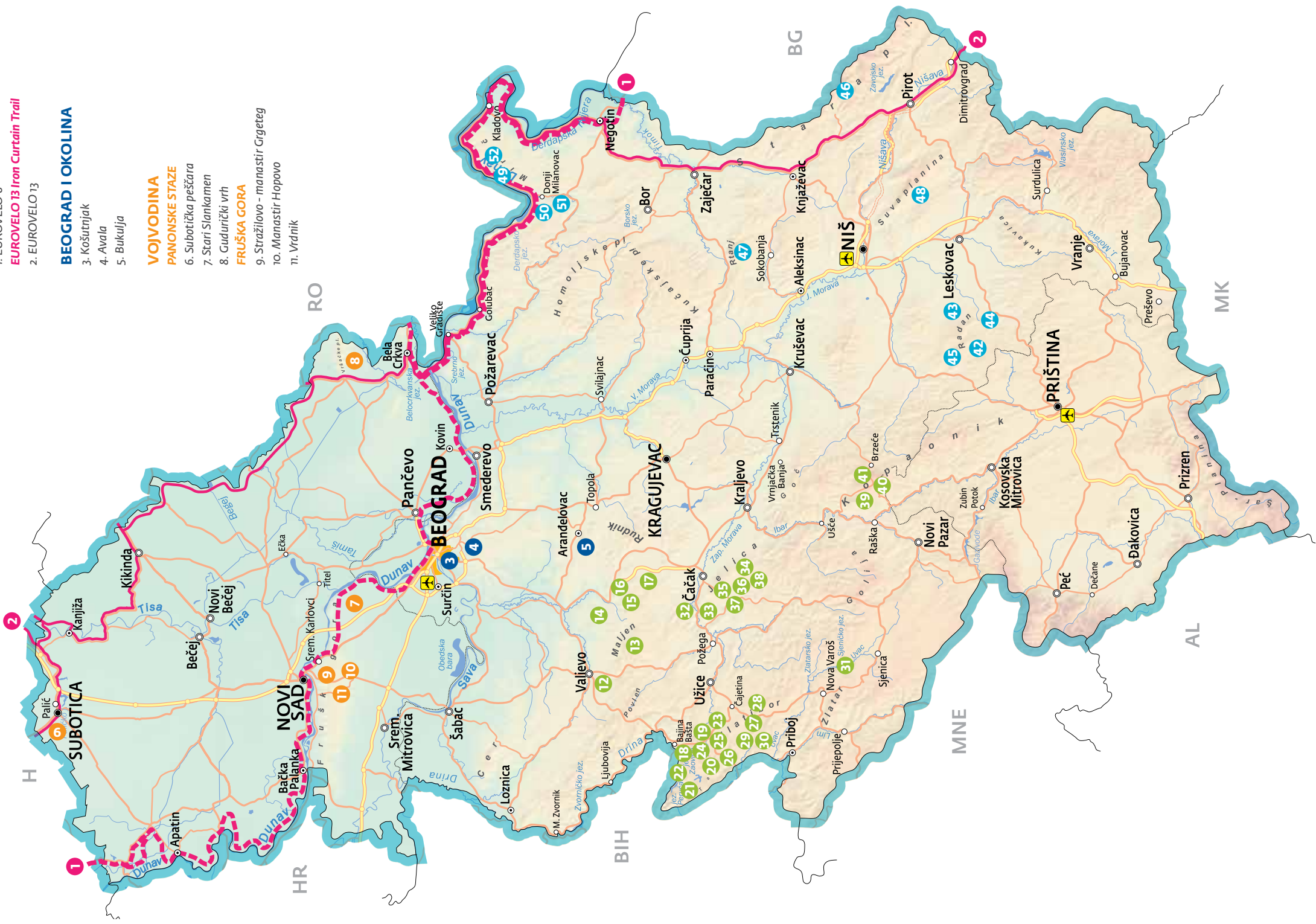
1. EUROVELO 6

EUROVELO 13 Iron Curtain Trail

2. EUROVELO 13

BEOGRAD I OKOLINA

3. Košutnjak
 4. Avala
 5. Bukulja
- ## VOJVODINA
- ### PANONSKÉ STAZE
6. Subotička peščara
 7. Stari Slankamen
 8. Guđurički vrh
- ### FRUŠKA GORA
9. Stražilovo - manastir Grgeteg
 10. Manastir Hopovo
 11. Vrdnik

ZAPADNA I CENTRALNA SRBIJA

VAJEVSKE PLANINE

12. Klisura reke Gradac
13. Vrhovi Divčibara
14. Kraljev Sto - Veliki Maljen

RAJAC

15. Suvobor - Divčibare
16. Rajac - Planinarski dom
17. Takovo - Planinarski dom

TARA

18. Kaluđerske bare-Zborište
19. Manastir Rača
20. Vrh Zborište
21. Mitrovac-Predov krst
22. Vidikovac Banjska stena

23. Visoka Tara
24. Carska Tara
25. Visoka Gora
26. Šargan

ZLATIBOR

27. Staza Spomenik
28. Staza Čigota
29. Zlatibor-Tara
30. Mali semegnjevski krug

UVAC

31. Vidikovac Molitva

OVČARSKO-KABLARSKA KLISURA I DRAGAČEVO

32. Kablar
 33. Ovčar
 34. Jelica
 35. Stjenik - narandžasta ruta
 36. Stjenik - crvena ruta
 37. Stjenik - zelena ruta
 38. Stjenik - od manastira Stjenik do rute na Jelici pešaćka
- ### KOPAONIK
39. Borje - crvena ruta
 40. Borje - narandžasta ruta
 41. Borje - zelena ruta

ISTOČNA I JUGOISTOČNA SRBIJA

RADAN PLANINA

42. Staza Panorama
43. Staza Radanskih voda
44. Staza "Tradicija i zanati"
45. Staza legendi

ISTOČNA SRBIJA

46. Uspon na Midžor
 47. Uspon na Rtanj
 48. Uspon na Trem
- ### ĐERDAP
49. Vidikovac Ploče
 50. Vidikovac Kovilovo
 51. Staza Zlatno jezero
 52. Vidikovac Mali Štrbac

KORISNE INFORMACIJE

Putne isprave

Građani EU, Švajcarske, Norveške i Islanda mogu da koriste samo važeću ličnu kartu. Za ostale zemlje potreban je važeći pasoš, dok je za neke zemlje potrebna viza.

Transport

Air Serbia

+381 11 3112 123
www.airserbia.com

Aerodrom „Nikola Tesla“ Beograd

+381 (0)11 209 4444
www.beg.aero

Železnice Srbije

+381 (0)11 3602 899
www.zeleznicesrbije.com

Beogradska autobuska stanica BAS

+381 (0)11 2636 299
www.bas.rs

Novac

Zakonsko sredstvo plaćanja je dinar (RSD)

Telefonski brojevi

Za Srbiju +00 381,
za Beograd (0)11,
za Novi Sad (0)21,
za Niš (0)18.
Za međunarodne pozive iz Srbije:
00 + broj zemlje koji želite da zovete
+ broj grada

Važni telefonski brojevi

Policija 192
Vatrogasna brigada 193
Hitna pomoć 194

Mobilni operateri

064 i 065 MTS – Mobilna telefonija Srbije
www.mts.telekom.rs
063 i 062 Telenor
www.telenor.rs
060 i 061 Vip
www.vipmobile.rs

Planinarski savez Srbije

Planinarski savez danas okuplja 152 planinarska kluba/društva širom Srbije sa više od 15.000 članova, koji organizuju oko 3000 izleta godišnje.

Oni se brinu o mreži pešačkih i planinarskih puteva i staza koji su zakonom definisani kao sportski i turistički objekti. Dužina mreže pešačkih i planinarskih puteva i staza u Srbiji je oko 6.000 km. Planinarski savez Srbije, pored brige o kvalitetu planinarskih staza, vrši obuku i izdaje licence za planinarske vodiče i brine o bezbednosti u planinama Srbije kroz rad Gorske službe spasavanja.

Planinarski savez Srbije član je Internacionalne planinarske organizacije (UIAA), Evropske pešačke asocijacije (ERA), Balkanske Planinarske unije (BMY).

Kontakt:

www.pss.rs

Gorska služba spasavanja

Osnovni zadatak Gorske službe spasavanja Srbije, dobrovoljne, neprofitne organizacije, je pomoć i spasavanje ljudi u nepristupačnim planinskim i urbanim uslovima.

Tokom cele godine spasioci Gorske službe spasavanja dežuraju u planinskim centrima Srbije čime pružajući dodatnu sigurnost ljubiteljima kako zimskih sportova, tako i zaljubljenicima u planine leti.

Za pomoć na skijaškoj stazi, ili u bilo kojoj opasnoj situaciji koja se odnosi na kretanje i boravak u planini, obratite se spasiocima Gorske službe spasavanja Srbije:

Stanica Beograd:

063 466 465

Stanica Novi Sad:

063 466 469

Kopaonik:

063 466 466

Zlatibor:

063 466 467

Stara planina:

063 466 461

Stanica Kruševac:

063 466 468

Stanica Boljevac:

063 466 463

Stanica Niš:

063 466 484

NAPOMENA:

Ova brošura je informativnog karaktera. Turistička organizacija Srbije ne odgovara za stanje i prohodnost staza na terenu, koje mogu biti predmet promena.

INFORMATIVNI CENTAR PRODAVNICA SUVENIRA TURISTIČKE ORGANIZACIJE SRBIJE

Trg Republike, Beograd

+381 11 3282 712
E-pošta: info@serbia.travel
www.srbija.travel

Na Avalskom tornju

+381 11 3908 517
E-pošta: info-avala@serbia.travel
www.srbija.travel

i na www.srbija.travel

Turistička organizacija Srbije ne odgovara za naknadne promene informacija (brojevi telefona, veb-sajtovi i dr.) nastale nakon štampanja publikacije.

Izdavač:

Turistička organizacija Srbije
Čika Ljubina 8, 11000 Beograd
Tel: +381 11 6557 100
Fax: +381 11 2626 767
E-pošta: office@srbija.travel
www.srbija.travel

 [turisticka.organizacija.srbije](https://www.facebook.com/turisticka.organizacija.srbije)

   [serbiatourism](https://www.pinterest.com/serbiatourism)

 [serbia](https://www.youtube.com/serbia)

Za izdavača: Marija Labović, v.d. direktora
Urednik: Ivan Vuković
Autori: Milja Vuković, Ivan Vuković
Dizajn: dr. Marijana Markoska
Lektor: Isidora Sekulić
Konsultant: Planinarski savez Srbije
Fotografije: Miloš Milenković, Saša Preradović,
Marko Nikolić, Aleksandar Matić, Dragan
Vildović, Marko Milošević, Rozana Sazdić,
Vladimir Čorović, Nemanja Nešković, Marko
Cvetković, Nebojša Babić, Jovan Eraković,
Miroslav Zarić, Hishii 7 Summits By Bike,
Predrag Despotović, Stefan Lukić, Dragan
Bosnić, Slobodan Sujić (Letnja škola UU),
Branko Jovanović, Vladimir Tatarević, Mileta
Mirčetić, Lazar Lazić, arhiva Radan klastera,
arhiva Turističke organizacije Srbije
Štampa: Službeni Glasnik,
Jovana Ristića 1, 11040 Beograd
Tiraž: 2.000
1. izdanje na srpskom jeziku, 2018.
ISBN 978-86-6005-538-7
© Turistička organizacija Srbije

CIP - Katalogizacija u publikaciji - Narodna
biblioteka Srbije, Beograd

338.48-52:796.51(497.11)(036)
338.48-52:796.61(497.11)(036)

VUKOVIĆ, Miša, 1979-

Pešačenje i biciklizam : aktivan odmor u Srbiji / [autori
Milja Vuković, Ivan Vuković ; fotografije Miloš Milenković
... [et al.]] . - 1.
izd. na srp. jeziku. - Beograd : Turistička organizacija
Srbije, 2018 (Beograd : Službeni glasnik). - [40] str. :
ilustr. ; 24 cm

Kor. nasl. - Podaci o autorima preuzeti iz koloфона. - Tiraž
2.000.

ISBN 978-86-6005-538-7

1. Вукoвић, Иван, 1980- [аутор]
а) Пешачење - Србија - Водичи б) Бициклизам -
Србија - Водичи COBISS.SR-ID 257414668

Vidi Srbiju

PEŠAČENJE I BICIKLIZAM

TURISTIČKA
ORGANIZACIJA
SRBIJE

AKTIVAN ODMOR U SRBIJI

www.srbija.travel